

KRONIKA ATK

(II semestr 1972/73)

REKTORAT

W dniach od 24 kwietnia do 3 maja rektor Akademii, ks. prof. dr J. Stępień przebywał w Rzymie w celu przedstawienia najwyższym instancjom kościelnym, w tym również prefektowi Kongregacji Nauczania Katolickiego, ks. kard. J. Garronne, aktualnego stanu uczelni, jej problemów oraz planów pracy na najbliższą przyszłość. Ksiądz Rektor przeprowadził ponadto rozmowy z przewodniczącym Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich, ks. prof. H. Carriem, aktualnym rektorem Uniwersytetu Gregoriańskiego. Był także oficjalnie podejmowany przez rektora Instytutu Biblijnego, ks. prof. Martinięgo, uczestniczył w spotkaniu z profesorami i słuchaczami Instytutu, udzielił wywiadu ks. T. Rostworowskiemu w Radio Watykańskim. Papież Paweł VI przyjął Rektora na audiencji i przekazał pracownikom Akademii i studentom błogosławieństwo.

15 maja Ksiądz Rektor uczestniczył w posiedzeniu Rady Naukowej Episkopatu; 20 maja wraz z Księdzem Prorektorem był na uroczystościach jubileuszowych 300-lecia Księży Marianów w Górze Kalwarii; w dniach 12—13 czerwca wziął udział w zjeździe rektorów wyższych uczelni polskich, we Wrocławiu; 17 czerwca reprezentował Akademię wraz z przedstawicielami Senatu na kościelnych uroczystościach ku czci Mikołaja Kopernika we Fromborku; 24 czerwca wyjechał z Księdzem Prorektorem na uroczystości 50-lecia działalności Księży Werbistów w Polsce; uczestniczył w II Kongresie Nauki Polskiej, który się odbył w Warszawie w dniach 26—29 czerwca.

II. ZMARLI PROFESOROWIE

31 maja zmarł w 77 roku życia jeden z najwybitniejszych kanonistów polskich, ks. infułat Stefan Biskupski, zasłużony emerytowa-

ny profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego i ATK, były wieloletni dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego, więzień obozu koncentracyjnego w Dachau, wikariusz kapitulny diecezji warmińskiej w latach 1953—56. Zmarły odznaczony był Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W uroczystościach pogrzebowych, w dniu 2 czerwca uczestniczył rektor Akademii, ks. prof. dr J. Stępień, przedstawiciele Senatu, ks. prof. dr J. Iwanicki, były rektor ATK, dziekani Wydziałów: Prawa Kanonicznego, Teologii i Filozofii Chrześcijańskiej, a także inni profesorowie i pracownicy ATK. Ksiądz Rektor przewodniczył koncelebrowanej mszy św. za Zmarłego i wygłosił homilię. We Włocławku, gdzie pochowano ks. prof. Biskupskiego, żegnał go w imieniu ATK ks. prof. dr M. Żurowski, dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego.

III. TYTUŁY, STOPNIE, PUBLIKACJE NAUKOWE

1. **Habilitacje.** W dniu 9 kwietnia Rada Wydziału Teologicznego nadała stopień doktora habilitowanego w zakresie teologii moralnej ks. dr. J. Pryszyntowowi na podstawie pracy *Doktryna moralna biskupa Teofana Pustelnika (1815—1894)*. Ks. dr E. Ozorowski otrzymał 30 czerwca stopień doktora habilitowanego w zakresie teologii dogmatycznej na podstawie pracy *Nauka Piotra z Poznania (1655) o Kościele w procesie rozwojowym eklezjologii katolickiej*.

Trzem osobom przyznano stopień doktora habilitowanego na Wydziale Prawa Kanonicznego: ks. dr. F. Bogdanowi na podstawie całości dorobku naukowego (18 czerwca), ks. dr. S. Pasternakowi na podstawie rozprawy *Zagadnienie tolerancji i niedyskryminacji w dokumentach Soboru Watykańskiego II* (19 czerwca) oraz ks. dr. E. Szafrowskiemu na podstawie pracy *Kolegialne działanie biskupów na tle Vaticanum II* (19 czerwca). Rada Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej nadała stopień doktora habilitowanego ks. dr L. Wciórce na podstawie rozprawy *Próba reinterpretacji problematyki ewolucji i stworzenia w oparciu o tomistyczną koncepcję partycypacji*.

2. **Doktoraty.** Decyzją Rady Wydziału Teologicznego osiem osób otrzymało po publicznej obronie swoich prac stopnie doktora teologii: 21 lutego ks. B. Jackiewicz za pracę *Rodzina w świetle badań małżeństw zawartych w parafii Ojców Cystersów w Nowej Hucie-Mogile* (promotor: doc. dr hab. A. Święcicki), 8 maja ks. A. Młotek za pracę *Obowiązek apostołstwa świeckich według*

Ojców Kościoła złotego okresu patrystyki łacińskiej (promotor: ks. doc. dr hab. S. Olejnik), 28 maja ks. H. Piwoński za pracę *Antyfonarz bożogrobców z Miechowa. Studium muzykologiczne* (promotor: ks. doc. dr hab. J. Pikulik), 28 maja ks. M. Paciuszkie wicz za pracę *Struktura jednostki przepowiadania w literaturze homiletycznej z lat 1962—1972* (promotor: ks. doc. dr hab. L. Kuc), 11 czerwca J. Słomińska za pracę *Układy pojęć religijnych starszej młodzieży warszawskich szkół średnich i wyższych biorącej udział w katechizacji* (promotor: doc. dr hab. A. Święcicki), 11 czerwca ks. W. Myszor za pracę *Gnostycyzm w tekstach z Nag. Hammadi* (promotor: ks. prof. dr hab. H. Bogacki), 11 czerwca ks. Z. Fortuniak za pracę *Zespoły ministranckie a więź z Kościołem* (promotor: doc. dr hab. A. Święcicki), 11 czerwca ks. A. Lewek za pracę *Odnowa kaznodziejstwa w ujęciu Viktora Schurra na tle współczesnego ruchu homilijowego* (promotor: ks. doc. dr hab. L. Kuc).

3. Publikacje naukowe. W omawianym tu semestrze ukazały się nakładem Akademii następujące pozycje książkowe: Awicenna, *Medycyna* (tłum. M. Gogacz); J. Łach, *Jezus Syn Dawida*; J. Pikulik, *Stan badań nad dziejami polskiej muzyki religijnej*; Św. Cyryl Jerozolimski, *Katechezy*, t. 9; Św. Hieronim, *Dialog przeciw pelagianom. Żywoty mnichów*; B. Pylak, *Eucharystia sakramentem jedności Mistycznego Ciała Chrystusa; Studia z historii Kościoła w Polsce* (red. H. Rybus), t. 2; L. Szafranski, *Partycypcja*; A. Zuberbier, *Relacja, natura, nadprzyrodzoność w świetle badań współczesnej teologii*; J. Mysłków, *Apologetyka stosowana w zarysie*; S. Ograbek, *Wędrowki po Flores*.

IV. KURSY, SYMPOZJA, ZEBRANIA WYDZIAŁOWE

Wydział Teologiczny zorganizował w dniach 15—16 lutego sympozjum poświęcone hermeneutyce antropologii teologicznej. Sympozjum poprzedziła msza św. koncelebrowana, której przewodniczył ks. bp doc. dr hab. B. Bejze. Otwarcia obrad dokonał rektor Akademii ks. prof. dr J. Stępień. Obok referatów odnotować trzeba uprzednio przygotowane głosy dyskusji (panele) osób reprezentujących różne dyscypliny i polskie ośrodki naukowe. Referaty wygłosili: ks. doc. dr hab. A. Zuberbier — *Hermeneutyka antropologii teologicznej*, ks. doc. dr hab. L. Stachowiak — *Jak rozumieć biblijne wypowiedzi o człowieku*, doc. dr M. Gogacz — *Filozofia człowieka wobec teologii*. Dyskusje dotyczyły następujących zagadnień: człowieka w świecie (ks. doc. dr hab. C. Bartnik,

ks. dr M. Czajkowski, ks. prof. dr J. Pasierb, doc. dr hab. K. Pomian, dr E. Reklajtis, ks. dr J. Salij), wspólnoty osób (doc. dr M. Gogacz, ks. doc. dr hab. L. Kuc, ks. dr. B. Olszewski, doc. dr hab. Z. Płużek, dr A. Stanowski, ks. dr M. Wolniewicz) oraz problemu relacji człowieka do Boga (ks. dr S. Czerwik, doc. dr M. Gogacz, ks. dr W. Hryniewicz, ks. doc. dr hab. J. Kudasiewicz, ks. doc. dr hab. A. Skowronek).

Teksty referatów i sprawozdanie z dyskusji drukujemy w bieżącym numerze SThV.

W dniach 26—27 lutego na sympozjum zorganizowanym przez Wydział Filozofii Chrześcijańskiej omawiano zagadnienie ateizmu w filozofii współczesnej. Referenci podjęli następujące kwestie: *Zagadnienie tzw. „śmierci Boga”* (S. doc. dr hab. J. Z. Zdybicka), *Negacja sensowności idei Boga we współczesnym ateizmie* (ks. doc. dr hab. M. Jaworski), *Ateizm postulatywny N. Hartmanna* (ks. lic. R. Kijowski), *Ateizm a strukturalizm* (doc. dr M. Gogacz), *M. Heidegger a zagadnienie transcendencji* (ks. dr hab. J. Tischner), *J. P. Sartre wobec problemu istnienia Boga* (ks. mgr J. Nowaczyk).

26 marca odbyło się na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej sympozjum z zakresu hermeneutyki filozoficznej z dwoma referatami: ks. dr. hab. J. Tischnera — *Wymiar czasowy rozumienia* i dr. S. Grygla — *Funkcje symboliczne oznaczania*.

23 marca odbyło się naukowe posiedzenie katedr Logiki, Teorii Poznania i Ogólnej Metodologii Nauk, Etyki i Filozofii Bytu z udziałem ks. doc. dr. hab. T. Ślipki, ks. dr. J. Chalcarza, dr. E. Nieznańskiego, mgr. T. Chodkowskiego i studentów. Na posiedzeniu tym mgr T. Chodkowski wygłosił referat *Trzy postawy wobec kontekstów intencjonalnych*.

Wydział Filozofii Chrześcijańskiej zorganizował w dniu 9 kwietnia sympozjum naukowe na temat dzieła astronomicznego Mikołaja Kopernika. Było to już trzecie w ATK sympozjum poświęcone Kopernikowi. Poprzednie odbyły się, jak sygnalizowaliśmy wcześniej, w 1972 r.: 27 III na Wydziale Teologicznym i 20 XI na Wydziale Prawa Kanonicznego. Bieżące sympozjum otworzył prorektor, ks. prof. dr I. Subera. W tematykę obrad wprowadził prodziekan ks. doc. dr hab. T. Ślipko. Referaty wygłosili: doc. dr M. Gogacz — *Poglądy kosmologiczne Mikołaja z Oresme i Mikołaja Kopernika*, ks. doc. dr hab. M. Heller — *Ewolucja zasady kosmologicznej ze szczególnym uwzględnieniem w jej przedmiocie stanowiska Mikołaja Kopernika*.

Na życzenie Episkopatu Polski ATK zorganizowała cykl wykład-

dów specjalnych dla księży studentów i sióstr zakonnych na temat wychowania i dialogu. Wykład inauguracyjny wygłosił ks. bp dr L. K a c z m a r e k. Spotkania odbyły się 5 i 19 kwietnia oraz 7 i 21 maja. Referaty wygłosili: doc. dr hab. A. Świącicki, ks. dr J. T a r n o w s k i, ks. dr R. Ż e r a ń s k i.

Do tradycji należą już wykłady otwarte Akademii. Temat tegorocznych wykładów (kwiecień-maj) brzmiał: *Mikołaj Kopernik — chrześcijanin i uczonec*. Wygłaszane w kościele p.w. Wszystkich Świętych oraz w kościele Garnizonowym gromadziły grono sympatyków ATK, zainteresowanych katolicką problematyką światopoglądową i postacią polskiego astronoma. Poszczególne wystąpienia dotyczyły następujących zagadnień: *Uczni i nauka w w. XV* (ks. doc. dr hab. B. D e m b o w s k i), *Religijność Kopernika* (ks. doc. dr hab. T. G o g o l e w s k i), *Problem potępienia dzieła Kopernika* (ks. doc. dr hab. T. P a w l u k), *Poglądy filozoficzne Kopernika* (doc. dr M. G o g a c z), *Poglądy teologiczne Kopernika* (ks. doc. dr hab. L. K u c).

Specjalizacja Misjologii zorganizowała w dniach 19—24 maja tygodniowe sympozjum misyjne o tematyce ogólnomisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem kwestii Kościoła w Ameryce Łacińskiej. Wygłoszono następujące referaty: ks. bp dr J. W o s i ń s k i — *Duchowość misyjna*, prof. dr M. F r a n k o w s k a — *Problem synkretycznych religii w Ameryce Łacińskiej*, ks. mgr F. K a p u ś c i k z Lyonu — *Sytuacja religijna w Afryce (próba syntezy) i Przemiany ekonomiczne Ameryki Łacińskiej*, ks. dr F. Z a p ł a t a — *Zmiany pojęcia „misji” ostatnich czasów*, prof. dr R. B a s t i d e (Paryż) — *Problem ludzi marginesu w Ameryce Łacińskiej*, ks. mgr F. K a p u ś c i k — *Problem pokrewieństwa w kulturze afrykańskiej*, mgr Z. K o w a l e w s k i — *Problem rewolucji w Ameryce Łacińskiej*, ks. dr R. M u r a w s k i — *Katecheza jako wyzwoleń w pracy misyjnej*, ks. dr V a n d e r P e r r e (Louvain) — *Zarys współczesnego rozwoju pomocy personalnej na rzecz Kościoła w Ameryce Łacińskiej*, ks. mgr F. K a p u ś c i k — *Postawa współczesnej młodzieży afrykańskiej*, ks. dr R. M u r a w s k i — *Odnowa katechezy w Ameryce Łacińskiej*, ks. dr T. D a j c z e r — *Przeżycie religijne Kosmosu w religiach niechrześcijańskich*, ks. dr W. S a a k e (Sankt Augustin k. Bonn) — *Odpowiedzialność Kościoła i jego misji wobec Indian Ameryki Łacińskiej*, dr K. M a k u l s k i — *Religie afro-amerykańskie*, ks. dr F. Z a p ł a t a — *Ekumenizm a misje*, ks. dr Z. K a c z m a r e k — *Historyczne uwarunkowania polskich grup etnicznych w Ameryce Łacińskiej*, ks. S. K u c h a r s k i (Brazylia) — *Charakterystyka środowisk polonijnych w Brazylii i Z doświadczeń duszpasterza młodzieży polsko-brazylijskiej*, s. Teresa F r a ń c z e k — *Rola*

siostry zakonnej w ośrodkach duszpasterskich w Brazylii, ks. dr Z. K a c z m a r e k — *Rola kapłana polskiego w duszpasterstwie brazylijskim*.

V. GOŚCIE UCZELNI

Na zaproszenie ATK przyjechał do Polski ks. prof. dr J. B e y e r, dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego na Uniwersytecie Gregoriańskim, wybitny kanonista, autor licznych prac na temat odnowy życia zakonnego, członek szeregu komisji opracowujących nowy kodeks prawa kościelnego, konsultor Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej. Odbył on spotkanie z władzami uczelni oraz wygłosił dwa referaty na ogólnopolskiej sesji kanonistów, która miała miejsce w Akademii w dniach 7—8 maja.

W dniu 16 maja ks. prof. dr S. M a z i e r s k i z KUL wygłosił na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej odczyt *Zagadnienia kryteriów uznawania twierdzeń ogólnych za prawa przyrodnicze*.

W dniach 19—29 maja przebywał w Polsce jako gość ATK ks. prof. dr R. B e r a u d y z Paryża, związany z Wydziałem Teologicznym Katolickiego Instytutu, Instytutem Liturgicznym oraz Krajowym Ośrodkiem Duszpasterstwa Liturgicznego (CNPL). Prof. Beraudy kieruje ponadto znaną serią wydawniczą *Lex orandi*. W spotkaniach z wykładowcami i studentami Akademii wygłosił trzy referaty: *Psychologiczne i pastoralne aspekty małżeństwa*, *Sakrament pokuty i grzech* oraz *Istota zmian wprowadzonych po Soborze Watykańskim II do rytuału sakramentu bierzmowania*.

23 maja ks. prof. dr F. S c h o l z z Uniwersytetu Augsburskiego miał wykład na Wydziale Teologicznym na temat obowiązywalności wtórnych norm etycznych zakazujących. Ponadto odbył szereg spotkań z pracownikami naukowymi Katedry Teologii Moralnej. Ks. prof. Scholz przebywał w Polsce 10 dni i był oficjalnym gościem ATK.

VI WYJAZDY ZAGRANICZNE

Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego, ks. prof. dr M. Ż u r o w s k i, przebywał od 17 lutego do 17 kwietnia w Rzymie, gdzie na zaproszenie Uniwersytetu Gregoriańskiego prowadził wykłady z ogólnego prawa osobowego ze szczególnym monograficznym rozwinięciem prawa zwyczajowego i problematyki związanej z udzielaniem dyspens.

Rektor Akademii, ks. prof. dr J. Stępień miał wykład gościnny w Akademii Katolickiej w Trewirze na temat biblijnej idei apostołatu. Ksiądz Rektor zatrzymał się w Trewirze w drodze powrotnej z Rzymu.

Kierownik Katedry Teologii Moralnej, ks. doc. dr hab. S. Olejnik, wyjechał 12 maja do Rzymu na kolejną sesję roboczą Papieskiej Międzynarodowej Komisji Teologów. W drodze zatrzymał się w Moguncji, gdzie na zaproszenie tamtejszego Uniwersytetu przedstawił w wykładzie otwartym, problematykę pluralizmu teologicznego. Zwiedził ponadto kilka teologicznych ośrodków naukowych, zapoznając się z prowadzonymi tam badaniami w zakresie teologii moralnej.

VII. DZIAŁALNOŚĆ POZA UCZELNIĄ

Trzej pracownicy naukowci Akademii, ks. doc. dr hab. S. Olejnik, ks. doc. dr hab. T. Gogolewski i ks. doc. dr hab. J. Łach, wzięli udział w sympozjum naukowym zorganizowanym w Krakowie w dniach 26—28 kwietnia na temat problemu nowej interpretacji dogmatów. Ks. T. Gogolewski przewodniczył obradom w ostatnim dniu sympozjum. 12 czerwca ks. doc. dr hab. T. Gogolewski i ks. doc. dr hab. A. Skowronek byli delegatami na ogólnopolskiej sesji ekumenicznej teologów, która odbyła się w Warszawskiej Kurii Metropolitalnej.

VIII. IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE

Staraniem Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej uczczono akademią pamięć ś.p. prof. S. Szumana. Uroczystość poprzedziła msza św. za zmarłego profesora. W programie akademii znalazły się następujące wystąpienia: doc. dr A. Wyszynska — *Działalność naukowa prof. Szumana*, dr D. Chrzanowska i mgr I. Kubiształ — *Prof. Szuman w oczach jego uczniów*, Dr K. Danecka Szopowa — *Muzyka w życiu prof. Szumana*, recytacje wybranych utworów prof. Szumana i pieśni w wykonaniu chóru ATK.

Doroczną uroczystość św. Tomasza z Akwinu ATK zwykła organizować wspólnie z warszawskim konwentem Ojców Dominikanów. W bieżącym roku z okazji 750-lecia działalności dominikanów w Polsce organizatorami uroczystości o jubileuszowym akcencie byli dominikanie. Wzięli w niej udział pracownicy naukowci ATK z Księdzem Rektorem na czele, przedstawiciele Senatu oraz studenci.

Święto Pracy (1 maja) uczczono w przeddzień uroczystą akademią, w której uczestniczyli pracownicy naukowcy i administracyjni uczelni oraz studenci. Referat na temat etycznych zagadnień pokoju w encyklice *Pacem in terris* wygłosił doc. dr hab. J. O z d o w s k i.

9 maja uroczystość obchodzono dziesiątą rocznicę ogłoszenia encykliki *Pacem in terris* oraz śmierci J a n a XXIII. Patronat nad uroczystościami objął Wielki Kanclerz ATK, ks. kard. S. W y s z y ń s k i. Obchody rozpoczęto mszą św. koncelebrowaną, której przewodniczył Prymas Polski. Następnie dokonano otwarcia wystawy *Osoba i dzieło Jana XXIII*, po czym odbyła się sesja naukowa z dwoma referatami: ks. bp. doc. B. B e j z e — *Jan XXIII i odnowa katolickiej doktryny* oraz ks. doc. dr. hab. T. Ś l i p k i — *Moralne podstawy pokoju w encyklice Pacem in terris*. Na zakończenie dnia teatr akademicki ATK wystawił widowisko słowno-muzyczne, poświęcone Janowi XXIII, w inscenizacji i reżyserii ks. mgr. K. O r z e c h o w s k i e g o.

IX. SPRAWY STUDENCKIE

Naukowe Koło Filozoficzne miało w bieżącym semestrze cztery spotkania. Pierwsze z nich (12 marca) poświęcone było problematyce XVI Tygodnia Filozoficznego na KUL. Na dwóch następnych, 19 marca i 7 maja, omawiano problematykę szczęścia w etyce tomistycznej i w filozofii indyjskiej oraz zagadnienie kategorii piękna i piękna w sztuce awangardowej. Ostatnie spotkanie miało charakter organizacyjny — omawiano na nim projekt sesji studenckiej na temat filozoficznych koncepcji szczęścia. Sesja ta odbyła się na ATK w dniach 27—28 maja. Koło współpracowało ponadto z podobnymi kołami z Uniwersytetu Warszawskiego i Jagiellońskiego. Kilku studentów przygotowało referaty na sesje organizowane przez wspomniane uczelnie.

Naukowe Koło Teologów miało dwa posiedzenia. Na pierwszym, 3 marca, prof. dr A. G o d l e w s k i mówił o etyce ludów pierwotnych pozaeuropejskich. Na drugim, w dniu 6 maja, dyskutowano nad problematyką prezentowaną w czasopiśmie *Verbum*.

Koło Naukowe Historyków Sztuki poświęciło swe prace sztuce Indii, Inków, Azteków i Majów oraz zagadnieniom konserwacji zabytków i pojęciu piękna u Alberta Dürera.

Ożywioną działalnością wykazywał się chór akademicki. W ramach imprez uczelnianych śpiewał na trzech akademiach: ku czci śp. prof. Szumana (23 lutego), św. Tomasza (10 marca) i na akademii pierwszomajowej (30 kwietnia). Dwukrotnie występował w spe-

ktaklu *Był człowiek imieniem Jan* (9 maja i 3 czerwca). Do poprzednio sygnalizowanych w kronice z I semestru występów samodzielnych doszły występy w Bielsku-Białej i w Katowicach. Z programem *Muzyka Religijna* występował dwukrotnie w kwietniu w kościele OO. Redemptorystów w Warszawie oraz w kościele OO. Franciszkanów w Warszawie. W maju wystąpił z koncertem muzyki chóralnej i organowej w kościele Garnizonowym i w kościele św. Jacka. W okresie wakacyjnym chór będzie przebywał na obozie szkoleniowym w Lubniewicach, gdzie zamierza dać kilka koncertów (w Gorzowie, Zielonej Górze i Lubniewicach).

Tadeusz Sikorski